

Seuraavan CAP-kauden näkymät

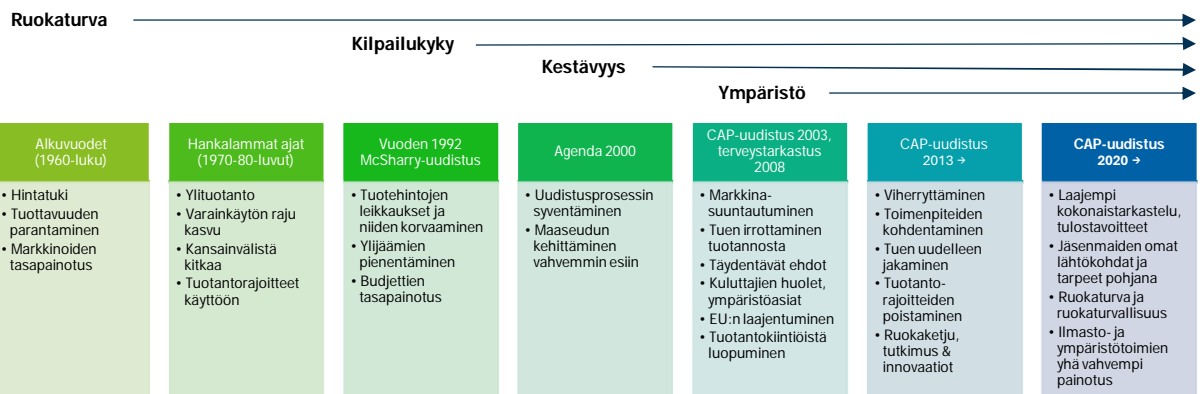
Martti Patjas, MMM

1

1

EU:n maatalouspolitiikan ja sen tavoitteiden kehitys viime vuosikymmenien aikana

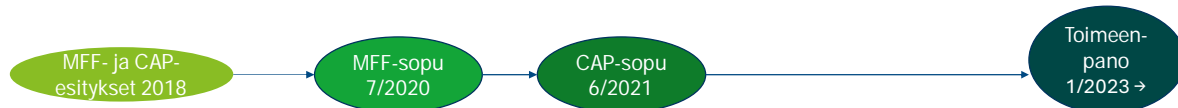
2

2

Yhteinen politiikka: esimerkkinä yksittäisen maatalouden EU-tukivälineen päätösvaiheet

- EU:n monivuotinen rahoituskehys vuosille 2021-2027 (jäsenmaiden EU-rahoitus ja sen reunaehdot)
  - Neuvoston ja parlamentin strategiasuunnitelma-asetus (CAP:n ja sen tukivälineiden yleiset säännöt)
    - Komission asetukset tukijärjestelmien toimeenpanosta
      - Suomen CAP-suunnitelma vuosille 2023-2027 (jäsenmaan monivuotinen strategia)
        - Kansalliset lait
          - Valtioneuvoston asetukset
            - Toimeenpanoprosessin yksityiskohtaiset määrittelyt

3

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (1)

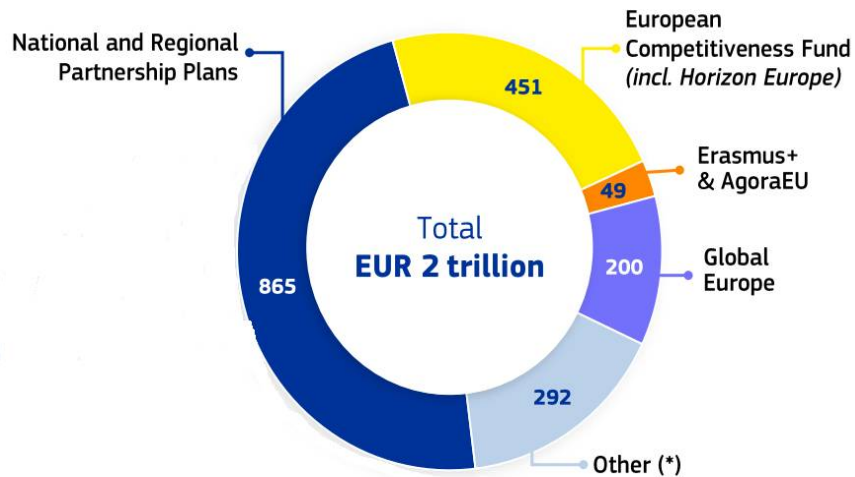
- EU-rahoituskehys- eli MFF-esitys vuosille 2028-2034:
  - Kokonaistasoon raju nousu: EU-rahoitus yhteensä 1 200 miljardista 2 000 miljardiin *
  - Lisäpanostuksia erityisesti kilpailukykyyn, investointeihin, turvallisuuteen ja puolustukseen
  - Rahoitusrakenne muuttuu merkittävästi nykyisestä, lähtökohtana selkiyttää ja pelkistää nykyisiä lukuisia EU-rahastoja ja -ohjelmia:
    1. **Kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat (National and Regional Partnership Plans, NRPP), MFF-rahoitusosuus 44 %**
      - CAP on jatkossa osa näitä suunnitelmia mm. aluekehitysrahoituksen kanssa
    2. Euroopan kilpailukykyrahasto (21 %)
    3. Globaali Eurooppa – väline (10 %)

* Rahoitusmäärät käyvin eli nimellisin hinnoin

4

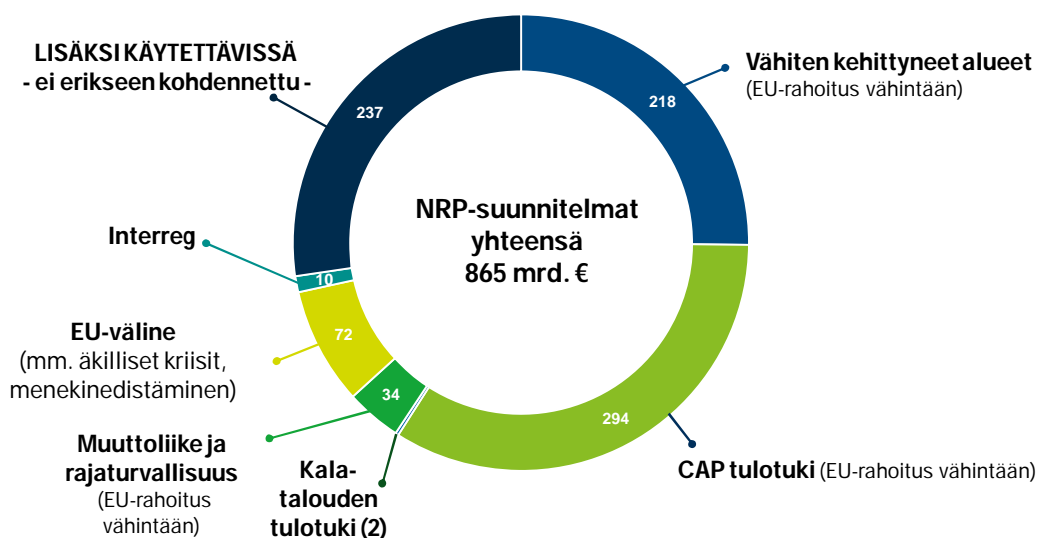
4

EU-rahoituskehysesitys vuosille 2028-2034

5

CAP osana NRP-suunnitelmia

6

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (2)

- CAP:n "tulotuelle" oma noin 294 mrd. euron vähimmäiskiintiönsä vuosille 2028-2034
  - Rahoitus jaetaan jäsenmaittain EU-asetuksella, **Suomen osuus 4,8 mrd. euroa**
- CAP:n perinteinen pilarijako (I ja II) ja CAP:n omat maatalous- ja maaseuturahastot poistuvat
  - CAP jatkossa = yleisemmän tason NRP-säädökset + aiemmasta tiivistetty CAP-säädöspohja + maatalouden "tulotukien" korvamerkitty rahoitusosuus
  - Enää ei määritellä eikä rahoiteta erikseen suoria tukia eikä maaseudun kehittämistoimia nykykauden ja pitkän aiemman CAP-historian tapaan
- Suomen ennakkovaikuttamisen tavoitteiden mukaisesti maatalouden toimenpiteet muodostavat jatkossa selkeämmän oman kokonaisuuden

7

7

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (3)

- Maatalouden "tulotuet" -kokonaisuuden keskeiset osat ovat:
  - Aleneva **pinta-alaperusteinen tulotuki** (aiemmin perustulotuki, EU 100 %)
  - **Tuotantosidonnainen tuki** (EU 100 %)
  - **Luonnonhaittakorvaus** (EU-osarahoitus)
  - **Ympäristö- ja ilmastotoimet** ml. eläinten hyvinvointi, luomu ym. (EU-osarahoitus)
  - Pienten tilojen tuki (pakollisena uusi, EU-osarahoitus)
  - **Riskienhallintavälineiden tukeminen** (EU-osarahoitus)
  - Maa- ja metsätalouden **investointituki** (sis. uusia elementtejä, EU-osarahoitus)
  - **Nuorten viljelijöiden**, uusien viljelijöiden, maaseudun uusien yritysten perustamisen tuki (sis. uusia elementtejä, EU-osarahoitus)
  - **Tuki lomituspalveluihin** (uusi, EU-osarahoitus)

8

8

Komission EU-rahoitus- ja CAP-esitykset 7/2025 (4)

- Painotus kunkin jäsenmaan omista lähtökohdista "eniten tarvitseville" tiloille ja viljelijöille: mm. nuoret yrittäjät, perhe- ja pientilat, sekä kotieläin- että kasvintuotantoa harjoittavat tilat, luonnonhaitta-alueet...
- Pinta-alaperusteisen tulotuen (nyk. perustulotuki) leikkaaminen portaittain tilakohtaisesti 20 000 eurosta alkaen, tukikatto 100 000 euroa
  - **Koskee vain yhtä rajattua tukimuotoa, ei koske esimerkiksi tuotantosidonnaista tukea, luonnonhaittakorvausta tai maatalouden ilmasto- ja ympäristötoimia!**
- Tuet ensisijaisesti aktiivisille viljelijöillä ja ruokaturvan edistämiseen
  - Eläkeläisten rajaaminen pois pinta-alaperusteisesta tulotuesta vuoteen 2032 mennessä

9

9

Valmisteluaikataulusta

- Eduskunnan informoiminen alkoi syyskaudella 2025 komission MFF- ja CAP-pohjaesityksistä
- EU-rahoituskehysvalmistelu sektorilainsäädännön valmistelun edellä, EU-johtajien rahoitussopu loppuvuonna 2026 / alkuvuonna 2027?
- CAP-kokonaisuuden linjaukset EU-tasolla vuoden 2027 aikana?
- Kansallinen sisältövalmistelu ja sidosryhmäyhteistyö käynnistynyt, EU-reunaehdot täsmentyvät myöhemmin ja ohjaavat valmistelua
- Hallituksen esitykset eduskunnalle uudesta CAP:sta syyskaudeksi 2027

10

10

Alustavia johtopäätöksiä tulevasta

- Neuvotteluprosessista EU-tasolla tulee erityisesti EU:n uudenlaisen rahoituskokonaisuuden suhteen pitkä ja hankala – onko uudistettu CAP voimassa 1.1.2028 mahdollinen?
- Lähtökohtana uudistuksessa on selkiyttää EU-tason hallinnollista kokonaisuutta ja samalla keventää myös viljelijöiden hallinnollista taakkaa
- Ruokaturva ja huoltovarmuus ovat uudistuksen kantavia teemoja, maatalouden ilmasto- ja ympäristötoimia ja -vaikutuksia unohtamatta
- Keskeiset maatalouden tukivälineet ovat edelleen työkalupakissa mukana
- Jäsenmaiden CAP-rahoitusmäärät ja -ehdot tarkentuvat valmistelun edetessä, kansalliset rahoitusosuudet ja siten maatalouden toimenpiteiden kokonaisrahoitus selviävät vasta myöhemmin

11

11

12